

Avaimia puhevammaisten henkilöiden kommunikoinnin tukemiseen

Punos – hankkeen...

...tehtävänä on tietoisuuden lisääminen puhevammaisten erilaisista kommunikointitavoista ja tulkkauspalvelusta.

Tavoitteena on lisätä puhevammaisten tulkkauspalvelun tasa-arvoista saatavuutta ja saavutettavuutta tieto- ja viestintäteknologian avulla.

Punos- hankkeen kulmakiviä...

- ITSENÄINEN SUORIUTUMINEN
- ESTEETTÖMYYS
- TASA-ARVO

Punos- hankkeessa tuotettu innovaatio...

- ...on eri kommunikointimenetelmien – ja apuvälineiden käyttömahdollisuus videoneuvotteluyhteyden (mm. etätulkkaus) aikana.
- ...on yhdistellä puhevammaisten henkilöiden käytössä olevia kommunikointi-ohjelmia ja videoneuvottelutekniikkaa.

Punos- hankkeessa tuotettu innovaatio...

- ...yksilöllisesti rakennettuja kommunikointijärjestelmiä lähikommunikoinnissa käyttävät henkilöt voivat käyttää samanaikaisesti videoneuvotteluohjelmaa ja ottaa kuva- ja ääniyhteyden joko suoraan tai etätulkkauspalvelun välityksellä kavereihin, lähiomaisiin sekä palveluihin.

Punos- hankkeessa tuotettu innovaatio...

- ...myös kahta eri kommunikointiohjelmaa käyttävät henkilöt voivat olla yhteydessä keskenään, jolloin molemmat osapuolet näkevät toiseensa web-kameran välityksellä sekä kuulevat toisensa kommunikointi-ohjelmassa olevan puhesynteessin avulla.

Pilottiasiantuntijat

- Hankkeessa on mukana eri menetelmillä/apuvälineillä kommunikoivia puhevammaisia pilottiasiantuntijoita, jotka ovat olleet testaamassa sekä tekniikan toimivuutta, että etätulkkauspalvelua.
- Esimerkiksi (pisimmälle vietyinä) katseohjauksella tietokonetta käyttävä henkilö käyttää etätulkkauspalvelua ja näin olleen voi saada erilaisia palveluja kotoa käsin ilman ulkopuolista apua.
- Katso videot → <http://www.hls-video.fi>

Puhevammaisuus

- vaikeus tuottaa tai ymmärtää puhuttua tai kirjoitettua kieltä
- voi olla myös liikuntavamma, muistiongelmia tai hahmottamisvaikeuksia
- liittyy usein johonkin neurologiseen tai muuhun sairauteen tai vammaan
- voi olla synnynnäinen tai myöhemmin saatu

Puhevammaisuus

- Tutkimuksen mukaan 0,5-3,5 % kuulevista henkilöistä on jokin viestintään liittyvä vaikeus eli puhevamma ja heistä noin puolet voivat olla mahdollisia puhevammaisten tulkkipalvelun käyttäjiä (von Tetzner & Martinsen 2000, Roisko 2003, Saarinen 2010).
- Puhevammaisuutta aiheuttavat monet sairaudet, vammat ja oireyhtymät: kehitysvamma, cp-vamma, autismi, asperger, dysfasia, aivohalvaus, aivovamma, parkinson, dystonia, ms, als lihastaudit jne.

Kommunikointiapuvälineet

Kommunikoinnin apuvälineillä tarkoitetaan sellaisia apuvälineitä, jotka helpottavat käyttäjän ilmaisua.

Puhevammaiset henkilöt voivat käyttää kommunikoinnissa puhetta tukemaan tai korvaamaan erilaisia apuvälineitä:

- kommunikointitauluja ja -kansioita
- aakkostaulua ja kirjoituslustoja
- erilaisia puhelaitteita
- tietokonepohjaisia kommunikointiohjelmia ja sen käytössä tarvittavia erikoisnäppäimistöjä, -hiiriä, kytkimiä ja painikkeita
- ym.

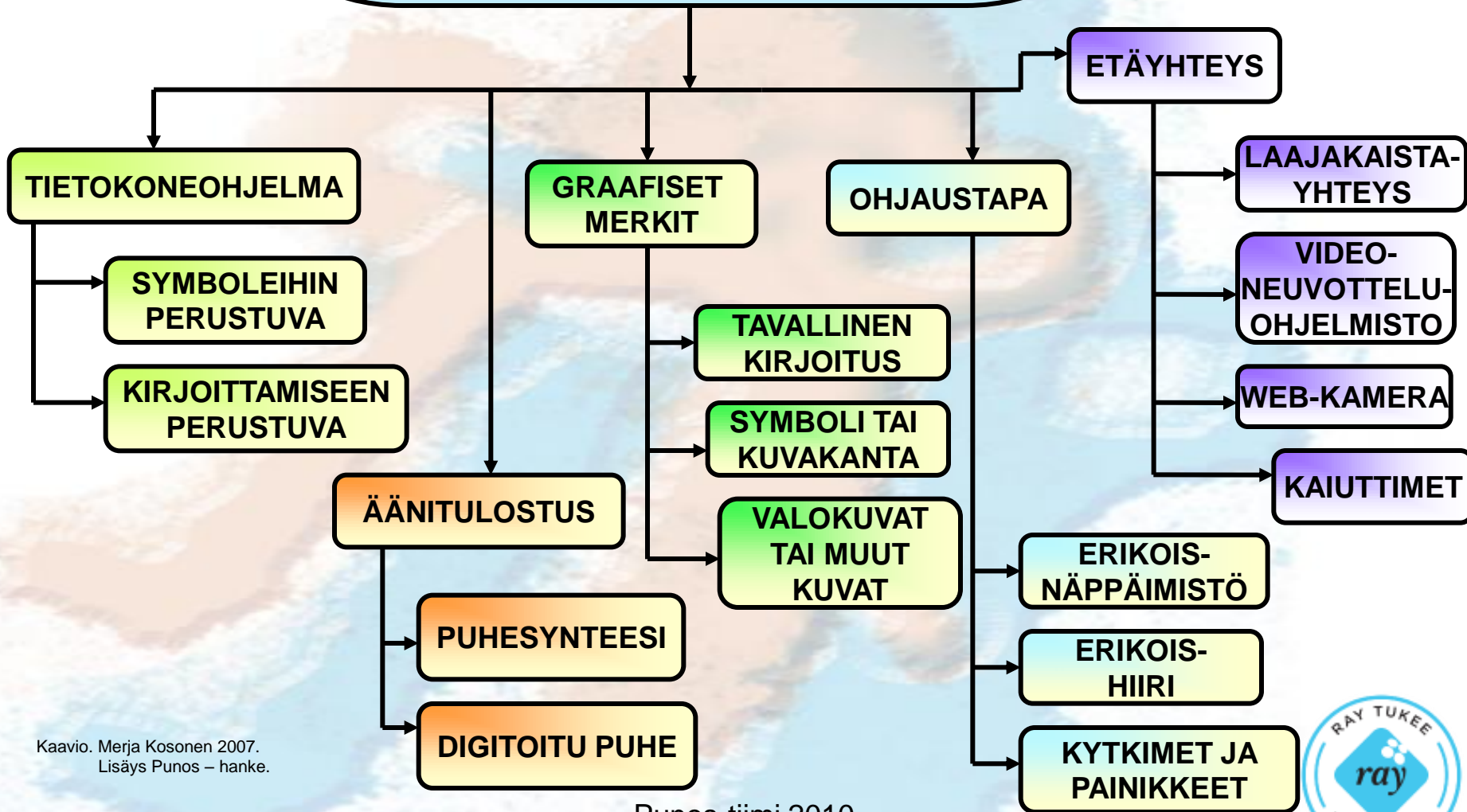

Tietokoneen ohjaustapoja

- Tietokoneen ohjaimella tarkoitetaan tietokoneen ulkopuolista tiedonsyöttölaitetta esim. hiiri, näppäimistö, kosketuslevy, kytkin tai sauvaohjain.
- Askellus on tietokoneohjelman ohjaustapa, jossa käyttäjä liikuttaa itse tai seuraa ohjelmavalikossa automaattisesti etenevää osoitinta sekä valitsee haluamansa toiminnon yhdellä/kahdella käyttökytkimellä.
- Askellus onnistuu millä tahansa tahdonalaisella liikkeellä.
- Jos henkilö ei näe kommunikointilaitteen merkkiä, voi askellus olla myös auditiivinen (kuuloon perustuva).
- Nykytekniikka mahdollistaa tietokoneen ja siihen asennetun kommunikointiohjelman käytön myös pelkän katseen kohdistuksen avulla.

TIETOKONEPOHJAINEN KOMMUNIKOINTIJÄRJESTELMÄ LÄHI – JA ETÄKOMMUNIKOINNISSA

Kaavio. Merja Kosonen 2007.
Lisäys Punos – hanke.

Puhevammaisten tulkkipalvelu

Asiakasmäärät

- *Kunnat myöntäneet tulkkauspalveluja yhteensä n.4000 asiakkaalle, jolla on kuulonäkövamma, kuulovamma tai puhevamma*
 - *Vuosittain uusia n.50 asiakasta*
 - *Opiskelijoita n.200*
 - *Lisäksi yksittäiset ylitykset ja ulkomaanmatkat*
- (Kelan terveysosaston tiedote 2010)**

Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta 133/2010

- Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelujen järjestämisvastuu siirtyi Kelalle 1.9.2010 alkaen
- Kela on järjestänyt välityskeskukset (5) ja tulkit kilpailutuksen kautta

- tulkkauspalvelua haetaan 1.9.2010 alkaen Kelalta
- hakemukseen liitetään tarvittavat lausunnot

Edellytykset:

- hakijalla on puhevamma
- hakija hyötyy puhevammaisten tulkkipalvelusta
- henkilö kykenee ilmaisemaan omaa tahtoaan tulkkauksen avulla ja että hänellä on käytössään jokin toimiva kommunikointikeino.

Puhevammaisten tulkki perehtyy asiakkaan kommunikointiin

- ”Puhevammaiset henkilöt käyttävät hyvin erilaisia kommunikaatiomenetelmiä ja näiden yhdistelmiä. Tämän vuoksi uuden tulkin on tarpeen perehtyä puhevammaisen henkilön kommunikointimenetelmiin ja apuvälineisiin ennen ensimmäistä tulkkaustilannetta. Perehtyminen puhevammaisen asiakkaan kommunikointimenetelmiin ja apuvälineisiin on osa tulkkauspalvelua. Tulkin voi perehdyttää tulkkauspalvelun käyttäjä itse tai yhdessä jonkun hänen kommunikointimenetelmänsä ja apuvälineensä tuntevan henkilön kanssa. Esimerkiksi entuudestaan tuttu tulkki, henkilökohtainen avustaja, läheinen tai puheterapeutti voi olla mukana perehdytyksessä yhdessä tulkkauspalvelun käyttäjän kanssa.” (Hallitussihteeri Jaana Huhta. Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelun järjestämisvastuu Kelalle. Lihastautiliitto ry).*

Tulkkauspalvelulain...

... tarkoitus on edistää vammaisen henkilön mahdollisuuksia toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Mahdollisuus vuorovaikutukseen toisten ihmisten kanssa on olennainen edellytys osallistumisen ja monien muiden perusoikeuksien toteutumiseksi.

Puhevammaisten tulkkauspalvelu...

...on viestien tulkkausta

- epäselvän puheen välitön selventäminen
- Bliss – kielen tulkkausta
- kirjoitetun viestin tulkkaminen puheeksi
- puheen tulkkaminen kirjoitukseksi
- erilaisten tekstien selventäminen
- lomakkeiden täyttäminen

Puhevammaisten tulkkauspalvelu...

...on myös:

- puhevammaisen henkilön viestien merkityksen tulkitsemista, muokkaamista, kokoamista ja laajentamista
- puhevammaisen henkilö voi tuottaa viestejä toiminnalla, eleillä, esineillä, ilmeillä, piirtämällä, tukiviittomilla, äänneillä, sanoilla tai osoittamalla esineitä, kuvia tai graafisia merkkejä

Tulkkauspalveluun kuuluu vähäinen kommunikointi materiaalin valmistus.

- *"Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta kuuluu myös tulkkaustilanteeseen välittömästi liittyvä vähäinen kommunikointimateriaalin valmistaminen kuten muutaman merkin tai symbolin lisääminen, puhelaitteeseen lauseiden lisääminen tai vastaava. Muu kuin tulkkaustilanteeseen välittömästi liittyvä, vähäinen kommunikointimateriaalin tuottaminen, päivittäminen, laajentaminen ja uusiminen on terveydenhuollon lääkinnällisen kuntoutuksen vastuulla" (Hallitussihteeri Jaana Huhta. Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelun järjestämisvastuu Kelalle. Lihastautiliitto ry).*

- tulkkauspalvelut ovat käyttäjälle maksuttomia
- ei voida siis periä mitään maksuja
- vammaiselle henkilölle ei voi tulla ylimääräisiä kuluja tulkkauspalvelun käytöstä

- Tulkkauspalvelu ei korvaa tai täydennä avustuspalveluita tai muita sellaisia palveluita, joita puhevammaisen henkilö mahdollisesti tulkkauspalvelun lisäksi tarvitsee.

- Puhevammaisten tulkkauspalvelua voi käyttää kaikissa tilanteissa, joissa ihmiset kohtaavat ilman yhteistä kieltä tai kommunikointikeinoa. Palvelun tavoite on lisätä puhevammaisen henkilön mahdollisuuksia itsenäiseen päätöksentekoon ja omien asioiden hoitoon. Tulkkauspalvelun tarve ja sisältö riippuvat aina asiakkaan yksilöllisestä tilanteesta.

Tulkkauspalvelua voi käyttää esimerkiksi...

- kaupassa, pankissa, virastoissa, lääkärissä
- kokouksissa ja luottamustehtävien hoidossa
- koulutustilaisuuksissa
- työelämän asioiden hoidossa
- vapaa-aikaan ja harrastuksiin liittyvissä kommunikointitilanteissa

...

- postin lukemiseen ja kirjoittamiseen tukemiseen
- tapaamisissa ystävien ja sukulaisten kanssa
- harrastuksiin ja kulttuuritilaisuuksiin
(liikunta, elokuvat, konsertit, teatteri jne.)
- juhlatilaisuuksiin

Myös viranomaisella on vastuu tulkin tilaamisesta

- tilanteissa, joissa viranomaisella on velvollisuus huolehtia asiakkaan tulkkauksen järjestämisestä, viranomaisen on se huolehdittava
- nämä tunnit eivät saa mennä asiakkaalle myönnettyistä tulkkauspalvelulain mukaisista tulkkauspalvelutunneista

Puhevammaisten etätulkkauspalvelu

- Tulkkauspalvelu voidaan järjestää myös **etätulkkauksena**, jos se on palvelunkäyttäjän yksilölliset tarpeet huomioon ottaen mahdollista ja perusteltua.
- Kela järjestää etätulkausta käyttävälle henkilölle tulkkauksessa tarvittavat hinnaltaan kohtuulliset välineet ja laitteet sekä vastaa etäyhteyden käytöstä aiheutuvista välttämättömistä kustannuksista.

Puhevammaisten **etätulkkauspalvelulla...**

- ...tarkoitetaan tulkkaustilannetta, jossa vähintään yksi osapuoli on fyysisesti eri paikassa ja on muihin videoneuvotteluyhteydessä.
- Etätulkkausta varten tarvitaan videoneuvottelujärjestelmä/ohjelma, laajakaistayhteys ja web-kamera.

Puhevammaisten etätulkkauspalvelu...

- ...on **videoneuvotteluyhteyden välityksellä** tapahtuvaa esimerkiksi epäselvän puheen välitöntä selventämistä tai tukiviittomilla tuotettujen viestien tulkintaa. Asiakkaalla tai tulkilla voi olla manuaalisia tai sähköisiä kuvia, graafisia symboleja tai sanalistoja, joita osoittamalla voidaan kommunikoida.

Puhevammaisten etätulkkauspalvelua...

- ...käyttävä henkilö voi myös kirjoittaa kirjoitusalueelle, josta tulkki lukee viestin kolmannelle osapuolelle. Silloin kun puhevammaisella henkilöllä on käytössä jokin tekninen apuväline, kommunikointi- ja/tai puhesynteesiohjelma, kirjoitettu teksti ja rakennetut ilmaisut kuuluvat tulkille myös äänenä.

Puhevammaisten etätulkkauspalvelussa...

- tietokonepohjaisen kommunikointiohjelman voi saada videoneuvotteluyhteyden aikana vastapuolen näytölle nähtäväksi dokumenttijaolla, jolloin tulkki näkee sekä puhevammaisen henkilön, että hänen kommunikointiohjelmansa.

Puhevammaisten etätulkkauspalvelua...

- ...voi toteuttaa myös monipisteyhteydellä. Tällöin asiakas ottaa yhteyden etätulkkauspalveluun, jonka jälkeen tulkki yhdistää eteenpäin asiakkaan toivomaan palvelupisteeseen. Monipisteyhteyden aikana kaikki osapuolet näkevät ja kuulevat toiseensa.

Puhevammaisten etätulkkauspalvelu...

- ...tarjoaa asiakkaalle mahdollisuuden itsenäiseen asioiden hoitamiseen omalla kommunikointitavallaan ja lisää näin puhevammaisen henkilön riippumattomuutta ja tasa-arvoa sekä parantaa tulkkauspalvelun saatavuutta ja saavutettavuutta

Puhevammaisten etätulkkauspalvelua...

- ...käyttävän henkilön ei tarvitse poistua kotoa, hoitamaan lyhyitä ns. puhelimella selvitettäviä asioita. Tällaisia ovat esimerkiksi ajan varaaminen tai yhteys eri asiakaspalveluihin.

Etätulkkauspalvelun käyttöön tarvittava tekniikka

Etätulkkaus puhetulkkaus ja viittomat

Asiakas ottaa
videoneuvottelu-yhteyden
etätulkkaus-palveluun

Toimiva
laajakaista-
yhteys

Puhevammaisten tulkki
soittaa puhelimella asiakkaan
toivomaan kohteeseen esim.
hammaslääkəriin .
Tulkki tulkkaa asiakkaan
epäselvän puheen.

Hammaslääkärin ääni kuuluu
tulkin puhelimen kaiuttimesta
myös asiakkaalle.

Puhelinyhteys

Etätulkkaus

kuva/symbolikommunikointi (manuaalisesti)

Asiakas ottaa videoneuvotteluyhteyden etätulkkauspalveluun, käyttäen viestinnässä kuva/symbolikommunikointimateriaalia

Toimiva laajakaistayhteys

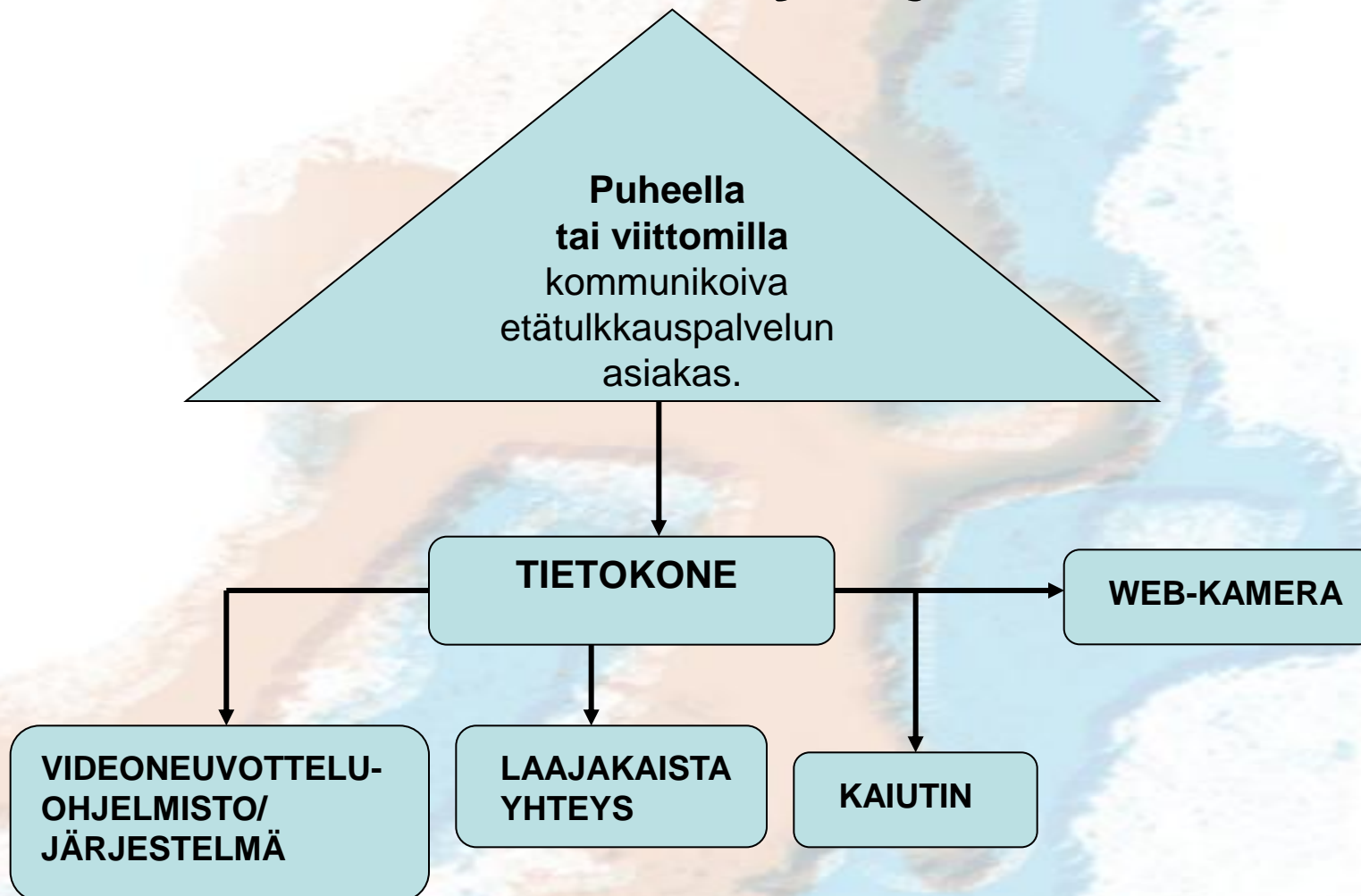
Puhevammaisten tulkki ottaa yhteyden asiakkaan toivomaan paikkaan esim. parturiin. Tulkki toimii viestin välittäjänä asiakkaan ja parturin välillä käyttäen kuva/symbolikommunikointimateriaalia

Parturi keskustelee asiakkaan kanssa tulkin välityksellä

Puhelinyhteys

Esimerkkikäyttäjä 1.

Etätulkkaus

kirjoitus Word-tekstikäsittelyohjelmalla

Asiakas ottaa videoneuvotteluyhteyden etätulkkauspalveluun, kirjoittaen

Toimiva laajakaistayhteys

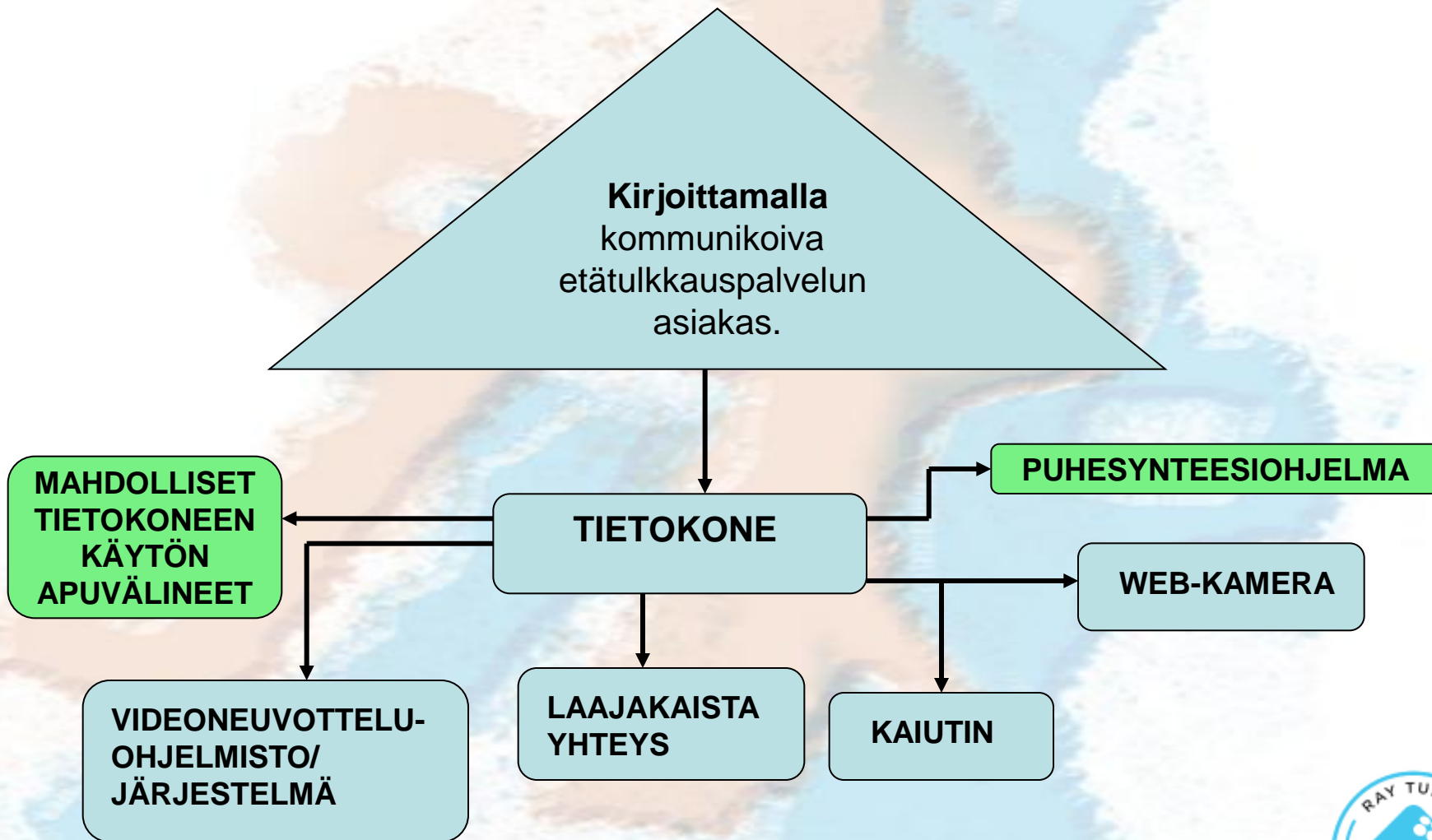
Puhevammaisten tulkki ottaa yhteyden asiakkaan toivomaan paikkaan esim. parturiin. Tulkki toimii viestin välittäjänä asiakkaan ja parturin välillä.

Parturi keskusteleekin asiakkaan kanssa tulkin välityksellä

Puhelinyhteys

Esimerkkikäyttäjä 2.

sähköinen kuva/symbolikommunikointi

Asiakas ottaa video-
neuvotteluyhteyden
etätulkkauspalveluun,
käyttäen viestinnässä
kommunikointiohjelmaa

Autokorjaaja keskustelee
asiakkaan kanssa tulkin välityksellä.
Autokorjaajan ääni kuuluu
tulkin puhelimen kaiuttimesta
myös asiakkaalle.

Toimiva
laajakaista-
yhteys

Puhevammaisten tulkki ottaa
yhteyden asiakkaan
toivomaan paikkaan esim.
autokorjaamoon. Tulkki toimii
viestin välittäjänä asiakkaan
ja autokorjaamon välillä.

Puhelinyhteys

sähköinen tekstikommunikaatio

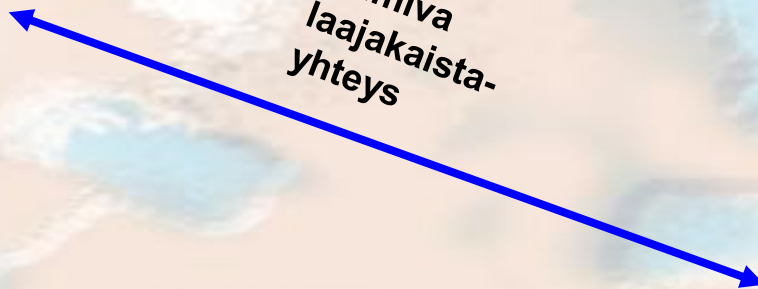

Asiakas ottaa video-
neuvotteluyhteyden
etätulkkauspalveluun,
käyttäen viestinnässä
kommunikaatiohjelmaa

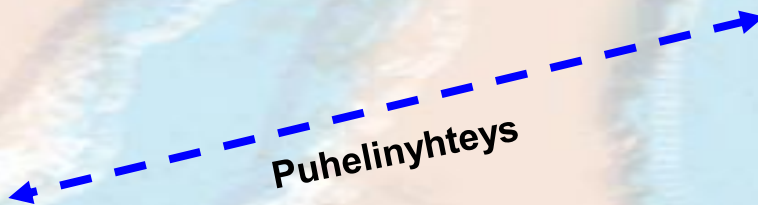
Autokorjaaja keskustelee
asiakkaan kanssa tulkin välityksellä.
Autokorjaajan ääni kuuluu
tulkin puhelimen kaiuttimesta
myös asiakkaalle.

Toimiva
laajakaista-
yhteys

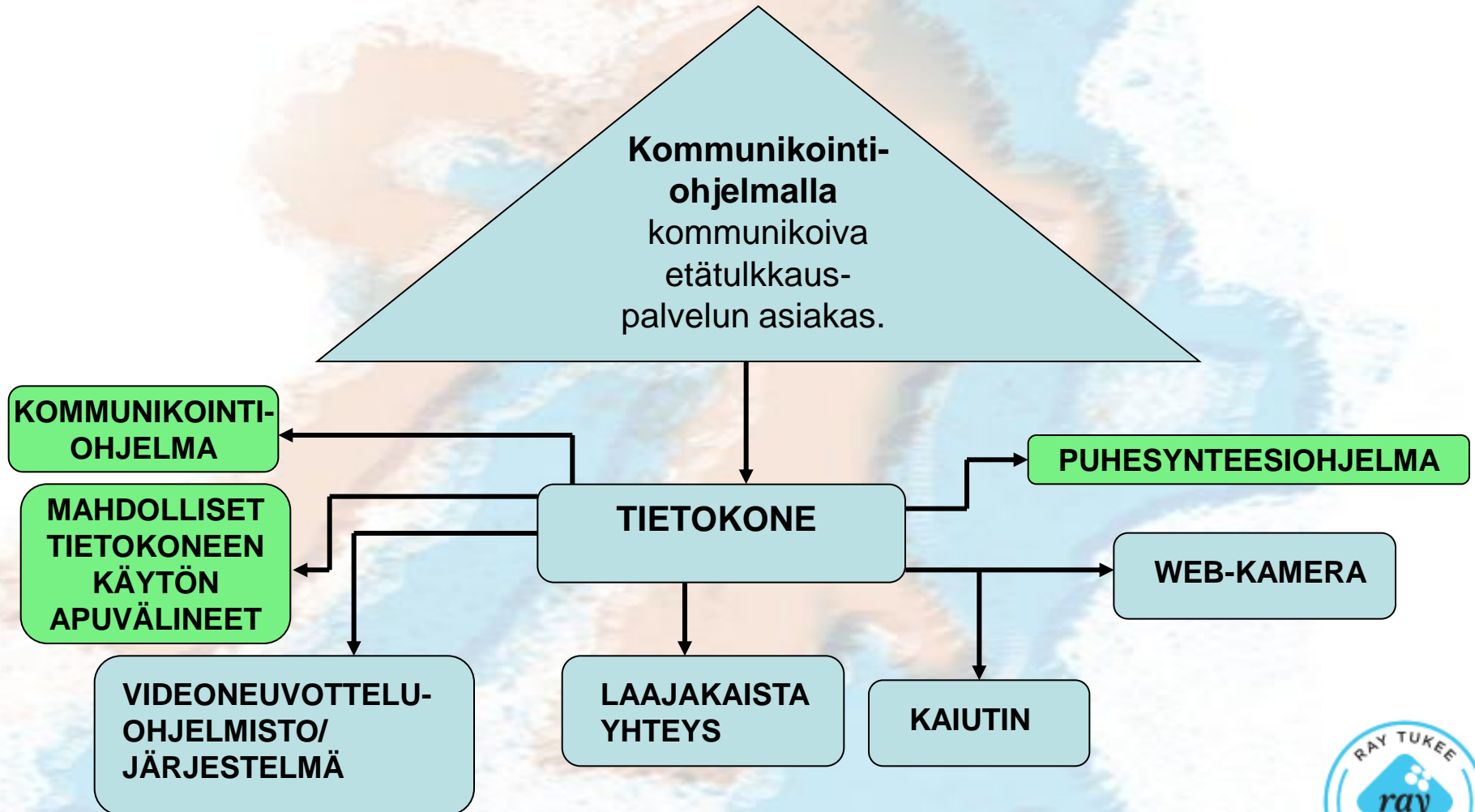

Puhevammaisten tulkki ottaa
yhteyden asiakkaan
toivomaan paikkaan esim.
autokorjaamoon. Tulkki toimii
viestin välittäjänä asiakkaan
ja autokorjaamon välillä.

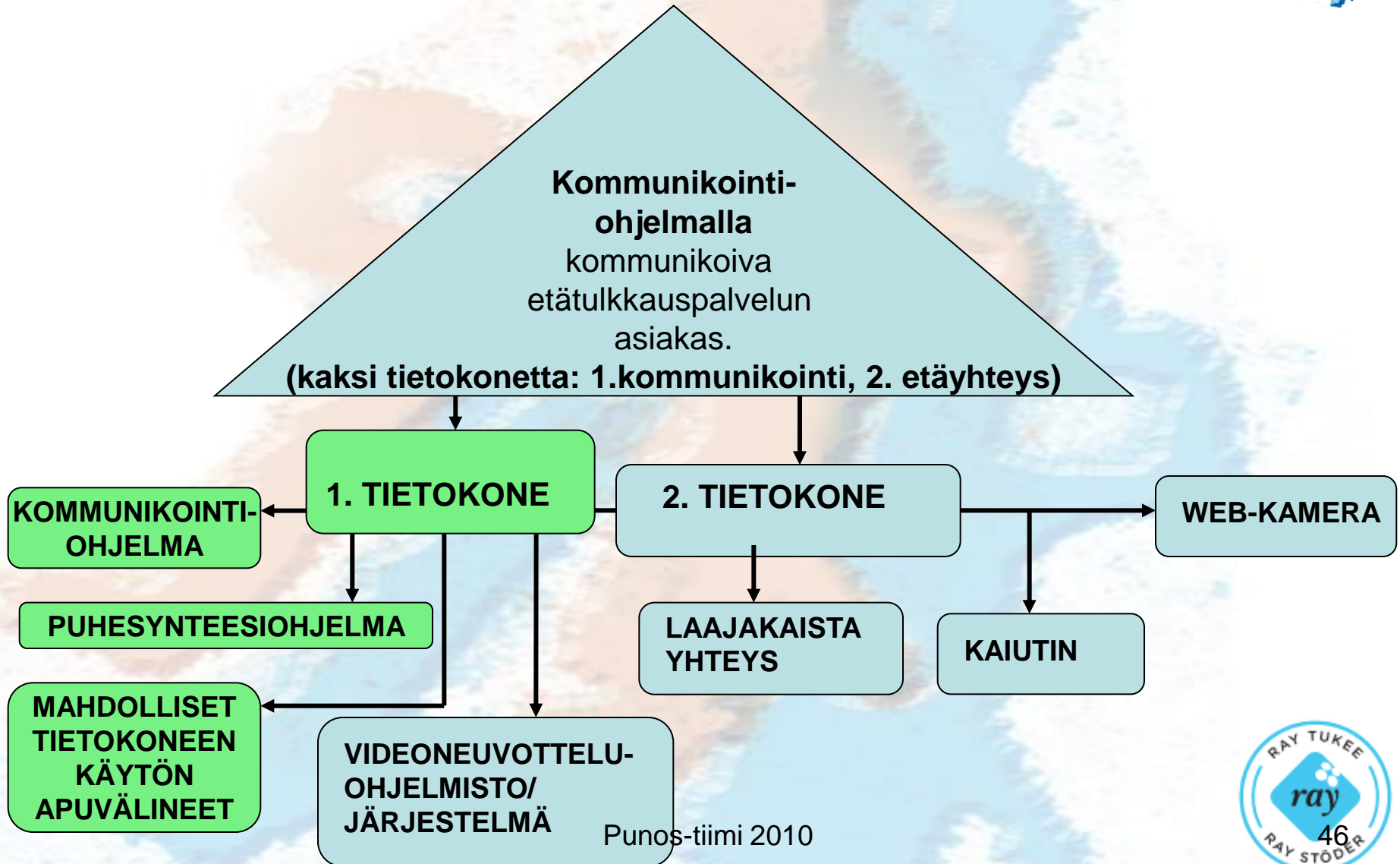
Puhelinyhteys

Esimerkkikäyttäjä 3.

Esimerkkikäyttäjä 5.

Etätulkkaus Monipistepalvelu

Asiakas ottaa videoneuvotteluyhteyden etätulkkauspalveluun

Asiakaspalvelijan, tulkin ja asiakkaan välille syntyy monipistevideo-neuvotteluyhteys

Toimiva laajakaistayhteys

Tulkki ottaa yhteyden asiakkaan toivomaan palveluun.

ASIAKAS

Asiakas näkee ja kuulee tulkin ja asiakaspalvelijan

ASIAKASPALVELIJA

Asiakaspalvelija näkee ja kuulee asiakkaan ja tulkin

Monipistepalvelu

TULKKI

Tulkki näkee ja kuulee asiakkaan ja asiakaspalvelijan

videoyhteys

videoyhteys

Sähköinen lähi- ja etäkommunikointi

Sähköinen kommunikointiohjelma yhdistettynä videoneuvotteluun

- Punos- hanke on tuottanut kommunikointijärjestelmän, jossa sähköinen kommunikointiohjelma on yhdistetty videoneuvotteluun (testattu Grid 2 ja Speaking Dynamically Pro- ohjelmien ja Rolltalk-ohjelma kanssa).

Lähtökohtana

- Puhevammaisilla asiakkailla on käytössä lähikommunikoinnissa henkilökohtaisena kommunikoinnin apuvälineenä Grid 2 ja Speaking Dynamically Pro tai RollTalk kommunikointiohjelma.
- Sähköisiin kommunikointiohjelmiin on liitetty puhesynteesi (testeissä käytetty Bitlips – puhesynteesiä)
- Punos- hankkeessa on selvitetty ja testattu edellä mainittujen ohjelmien toimivuus videoneuvotteluyhteyden aikana

Punos-järjestelmä

- Testeissä on saatu toimimaan edellä mainitut ohjelmat videoneuvottelun yhteydessä
- Videoneuvottelujärjestelmä, joka on yhdistetty kommunikointiohjelmiin, on käytetty Polycom PVX- ohjelmistoa (H.323 protokolla)
- Punos-järjestelmä = sähköinen kommunikointiohjelma+ puhesynteessiohjelma+ videoneuvotteluohjelma+ nettiyhteys min. 512/512 Kbps

Vaatimuksia

- Puhevammaisten etäpalvelussa olevalta videoneuvottelujärjestelmältä vaaditaan:
 1. Riittävän nopea verkkoyhteys, min. 512/512 Kbps (suositellaan 1Mb/1Mb)
 2. Hyvä äänen ja kuvan laatu
 3. Yhteyden salaus (AES)
 4. Dokumentinjako-ominaisuus (puhevammaisen henkilön työpöydän näkymä on pystyttävä lähettämään vastapuolen näytölle)

- Lisäksi yhteistyössä Etätulkki.fi- hankkeen kanssa on testattu MMX etätulkkausjärjestelmän käyttöä Grid2 – kommunikointiohjelman kanssa.
- Tuloksena puhevammainen henkilö, joka käyttää Grid2 – kommunikointiohjelmää kirjoituksessa voi käyttää myös etätulkkauspalvelua.

Kuinka järjestelmä toimii?

- Esittelyvideot katsottavissa osoitteesta:

<http://www.hls-video.fi/index.php?kansio=Punos&valittu=Punos>

Terveysthuollon ja sairaanhoidon apuvälinepalveluja ohjaavaa lainsäädäntöä

Kansanterveyslaki 66/1972 1§

- Kansanterveystyöhön kuuluvina tehtävinä kunnan tulee mm. järjestää asukkaidensa sairaanhoito, johon kuuluu lääkärin suorittama tutkimus ja hänen antamansa tai valvomansa hoito sekä **lääkinnällinen kuntoutus...** Lääkinnälliseen kuntoutukseen luetaan kuntouttavien toimenpiteiden lisäksi kuuluvaksi **mm. apuvälinehuolto.**

Kansanterveyslaki 66/1972 14§

- **Kunnan tehtävänä on huolehtia lääkinnällisenä kuntoutuksena apuvälineiden järjestämisestä** siltä osin kuin sitä ei ole säädetty Kansaneläkelaitoksen tehtäväksi tai kun apuvälineen tarve ei perustu tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain tai liikennevakuutuslain mukaiseen vahinkoon tai ammattitautiin.

Erikoissairaanhoitolaki 1062/1989 1§

- **Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluu** kuntouttavien hoitotoimenpiteiden lisäksi **neuvonta, kuntoutustarvetta ja -mahdollisuuksia selvittävä tutkimus, apuvälinehuolto** sekä sopeutumisvalmennus- ja ohjaustoiminta ja muut näihin rinnastettavat toiminnot siltä osin kuin kuntoutusta ei ole säädetty Kansaneläkelaitoksen tehtäviksi.

Asetus lääkinällisestä kuntoutuksesta 1015/1991 3§

- **Lääkinällisellä kuntoutuksella pyritään parantamaan ja ylläpitämään kuntoutujan... elämäntilanteensa hallintaa ja itsenäistä suoriutumista päivittäisissä toiminnoissa. Lääkinällisen kuntoutuksen palveluja ovat mm. apuvälinepalvelut, johon kuuluu apuvälineiden tarpeen määrittely, välineiden sovitus, luovutus omaksi tai käytettäväksi, käytön opetus ja seuranta sekä välineiden huolto.**

Asetus lääkinällisestä kuntoutuksesta 1015/1991 4§

- **Lääkinälliseen kuntoutukseen kuuluvia apuvälineitä ovat lääkinällisin perustein todetun toimintavajavuuden korjaamiseen tarkoitettut välineet, laitteet tai vastaavat, jotka vajaakuntoinen henkilö tarvitsee selviytyäkseen päivittäisissä toiminnoissaan.** Lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiksi luetaan myös kuntoutuksessa tarvittavat hoito- ja harjoitusvälineet.

Asetus lääkinnällisestä kuntoutuksesta 1015/1991 5§

- Kuntoutujalle laaditussa **kuntoutussuunnitelmassa määritellään** tarpeelliset kuntoutustoimenpiteet, mm. **apuvälinepalvelut, ja sovitetaan ne yhteen sosiaalihuollon, työvoima- ja opetusviranomaisten sekä Kansaneläkelaitoksen ja muiden kuntoutusta järjestävien tahojen kanssa.**

Kommunikoinnin apuvälineen hankintaprosessi

Kommunikoinnin apuvälineen hankintaprosessi

- Henkilökohtaiset kommunikoinnin apuvälineet kuuluvat lääkinnälliseen kuntoutukseen.
- Päästäkseen kommunikointiapuvälineen arviointiin, tarvitaan aloite tai lähete terveyskeskuksesta, kuntoutuslaitoksesta, erikoissairaanhoidon tai sosiaalipalvelujen (esim. kehitysvammaneuvo) yksiköstä.
- hakuprosessi käynnistyy asiantuntijan, usein lääkärin tai puheterapeutin tekemällä tutkimuksella, jossa selvitetään kommunikaatiohäiriön luonne, sen tuoma haitta ja arvioitavan ihmisen kommunikaatiomenetelmät (kuntoutus/palvelusuunnitelma)

Kommunikoinnin apuvälineen hankintaprosessi

- Apuvälineyksikön järjestämis- ja hankintavastuulle kuuluvat sähkötoimiset liikkumis-, kommunikaatio-, ympäristönhallinta- ja muut erityisapuvälineet.
- Apuvälineyksikön vastuulla on apuvälinetarpeen ja käyttömahdollisuuksien arviointi, apuvälineen sovitus, käytön opetus, luovutus ja seuranta sekä apuvälineen huolto ja korjaus.
- Apuvälineyksikkö pyytää tarvittaessa kommunikointiapuvälinearviota Tikoteekilta.

Kommunikoinnin apuvälineen hankintaprosessi

- Tikoteekkiverkosto koostuu eri puolilla Suomea toimivista tietotekniikka- ja kommunikaatiokeskus Tikoteekeista sekä vastaavista erikoissairaanhoidon palveluita tuottavista yksiköistä. Tikoteekit toimivat vammaisille soveltuvan tietotekniikan tietotaito-/erityisosaamiskeskuksina.

Kommunikoinnin apuvälineen hankintaprosessi

- Asiakas saa kutsun Tikoteekkiin kommunikointi-apuvälinearviointiin.
- Tikoteekki tekee suosituksen kommunikoinnin apuvälineestä ja mahdollisista tietokoneen käytön apuvälineistä ja lähettää sen Apuvälineyksikölle.
- Apuvälineyksikkö hankkii asiakkaalle suosituksen mukaisen kommunikoinnin apuvälineen.

Kommunikoinnin apuvälineen hankintaprosessi

- Apuvälineyksikkö varustaa kommunikoinnin apuvälineen asiakkaalle luovutettavaksi
- Kommunikoinnin apuväline toimitetaan asiakkaalle
- Asiakas ja lähihenkilöt saavat tarvittavan käyttöönottokoulutuksen apuvälineeseen
- Apuvälineyksikkö vastaa apuvälineen käytönaikaisesta päivittämisestä ja asiakkaan tarvitsemasta tuesta.

Puhevammaisten tulkkipalvelu ja kommunikoinnin apuvälineen päivittäminen

- Hankintaprosessin ja käyttöönoton aikana asiakkaalla on mahdollisuus käyttää puhevammaisten tulkkipalvelua (voimassa oleva tulkkipalvelupäätös).
- Tulkki voi tehdä kommunikointiohjelman asiakkaan tarvitsemia tulkkaustilanteeseen liittyviä lisäyksiä ja täydennyksiä. Päivitykseen käytetty aika sisältyy tulkkauspalveluun.

Lähteet:

- HUUHTANEN K, 2001. Puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointimenetelmät Suomessa vuosituhatennen taitteessa. Kehitysvammaliitto.
- Merja Kosonen 15.4.2007. Kommunikaation ja tietokoneen käytön apuvälineiden apuvälinepalvelujen kehittäminen Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän alueella.
- Roisko E, 2003. Puhevammaisten tulkkipalvelut Uudellamaalla 1999-2001.
- Salminen A-L, 2003. Apuvälinekirja. Kehitysvammaliitto.
- Ylämäki Maija. Sirkku Johansson, 2005. Tikoteekki. Monien mahdollisuuksien tietokone.
- www.papunet.net

Punos-tiimi

- Projektipäällikkö Erkki Piironen
- Projektisuunnittelija (atk)...Osmo Pöyhönen
- Projektisuunnittelija/
puhevammaisten tulkki..... Mirjam Heiskala

- Rahoitus Ray
- HallinnointiHonkalampisäätiö
- Kesto.....04/2008 – 03/2011